

בענין פאה נכרית II - שיעור 516

I. החדשות בענין הפאה נכרית שיש בה חשש תקרובות עבודה זרה יש כתב יד מרב יוסף שלום אלישיב שנדפס בעתון שנקרא יתד נאמן שבארץ ישראל (ערב שבועות תשס"ד) וזה לשונו "בס"ד ה' סיון תשס"ד לבקשתם של כמה מחשובי הרבנים בגולת אמריקא הנני שב לגלות דעתי כי לאור העובדות המעשיות שהביא הגרא"ד דינר שליט"א דיין בלונדון אין להשתמש בפיאת נכריות העשויות משיער אדם שהובא מהודו כפי שפורסם דעתי על ידי ידידי הגר"י אפרתי שליט"א ביום כ"א אייר תשס"ד עכ"ל

II. הפסק של רב אלישיב מרב יוסף אפרתי בלא חתימה

א) פאות בארצות הקודש

על פי המידע העכשווי רוב הפאות הנמכרות או המיוצרות בארה"ק מקורם בשיער ממדינת הודו (גם אם היצור נעשה במדינה אחרת) ולכן כל פיאה שאין ידוע מקורה אסורה בשימוש בדרך כלל אין להסתמך על מוכרת הפיאות שהיא נוגעת בדבר לגבי מקור השיער (ואין בה דין עד אחד) ועיין בשו"ת הרשב"א (ה - ק"ט)

ב) בארצות אחרות

אם רוב הפיאות הנמכרות או מיוצרות במקומות אלו אינם משיער הודו הרי שאין ידוע מקורה אינה נאסרת (מדין כל דפריש) אך חובה לברר את מקור הפיאה

ג) פאה הסינטטית שברור שמעורב בה שיער אדם

הרי דינה כדין פיאה העשויה משיער אדם ולכן דינה כהנ"ל אמנם פאה סינטטית שיש רק ספק אם מעורב בה שיער אדם מותרת בשימוש שהרי תקרובת ע"ז בתערובת איסורה מדרבנן ובספק אפשר להקל שאין בחזקת איסור

ד) ביעור

פיאה שמקורה מהעבודה זרה חייבת בביעור ופיאה שמקורה מהודו ראוי לבער

ה) אמנם הפאקס היה בלא חתימה אבל כיון שרב אלישיב כתב כפי שמפרסם רב אפרתי יש סיוע לדבר

ו) פגשתי ברב אפרתי בבית ידידי רב אברהם וואלפסאן והוי שם הוא ועוד שני אנשים חשובים ונתתי לו הפאקס וקרא את כולו ואח"כ חתם חתימתו עליו וכתב "כי הדברים האלו זכיתי לשמוע בכ"ב אייר מרב אלישיב" ועוד אמר לי לבאר הענין דבחוץ לארץ אומרים כל דפריש אפילו מכאן ואילך אם אין יכול לבאר המציאות ועוד אמר לי למי שהוא אינו נוגע בדבר והוא עד אחד כשר יכול להאמינו שאין השערות מתקרובת עבודה זרה וכל זה אמר לי בשם רב אלישיב ומה ששמענו מרב דונר דמכאן ואילך אין אומרים כל דפריש מרובה פריש אמר לי שאין זה דעתו מ"מ יבאר זה מרב אלישיב

ז) שמענו מרב ראובן פיינשטיין שרב משה לא כתב תשובה בענייניו ואבאר

ח) כמה רבנים הלכו לרב אלישיב להפך פסקו בתענותם מ"מ לא חזר מפסקו החדש ואכאר כמה שאלות והתשובות שמתרץ רב אלישיב

III. עוד הערות בעניני פאה נכרית

א) לסרוק בשבת פאה נכרית שמחובר לרשת שלה בקשרים לקיימא ואפשר שהם ג"כ מעשה אומן עיין במנחת שבת (פ - הערה כ"ו) דיש צדדין להקל (c) שהוא אינו מתכוין (כ) והוי פסיק רישא דלא ניתא ליה (ג) והוא מתיר שלא על מנת לקשור (ד) והוא מקלקל (ה) ומתיר שלא כדרכו ומ"מ כתב שבעל נפש יחמיר וימחה באשתו שלא תסרוק במסרק קשה ורק בדרך תיקון מותר עיין בשש"כ (י"ד - מ"ו ובהערה קכ"ג) שהביא דעת האגלי טל (גוזז - י) שהאיסור הוא משום מנפץ והביא עוד דעת הגרש"ז דתלוי במחלוקת בשימוש במכבדות העשויות מקיסמין דלדעת הרמ"א (של"ז - ז) שאוסר הכא נמי כאן ולדעת המקילין בבה"ל (ד"ה של"ה) גם כן מותר אם השתמש במברשת שהוא מיוחד לשבת דעובדא דחול מותר באופן זה אמנם אפשר בנ"ד אסור שזה יפוי הפאה אם מוציאים את השערה ואפילו דמצד אחד נחשב מקלקל יש לאסור משום סתירת כלי (מ"ב של"ז - י"ד)

ב) להתיז ספריי (spray) כדי לשמר התסרוקת וכן לעשות כל פעולה כדי להגביה את השערת אסור ועיין בשש"כ (י"ד - הערה קל"ה) דהאיסור משום דדומה לבנין וע"ע בתהל"ד (י"ג) שנשאר בצ"ע וגם אין להתיז נוזל מקשה שערות על הפאה הנכרית ואף דבתלוש לא שייך בונה (מ"ב ש"ג - פ"ז) דהא דמקילים בתלוש היינו באופן שעשוי לסותרו בידיים משא"כ בנ"ד כשעושה ע"מ לקיים אף דממילא מתבטל ואיסורו משום תיקון מנא

ג) אין להתיז את מי הבושם על הפאה הנכרית דאית ביה משום מוליד ריח (שש"כ הערה קל"ה בשם המ"ב ש"ז - י"ח) אבל יש מקום להקל להתיז על השערות מי בושם דבגוף לא שייך מוליד ריח

ד) יש לחשוש לאשה לצאת במטפחת יפה על הפאה שתסיר להראות לחברתה (שש"כ י"ח - הערה ל"ז)

ה) לחתוב מחט בהראש שנותן הפאה עליו לדבק הפאה להראש לכאורה אין איסור בדבר דלכאורה יותר קל מהחומר דהרמ"א (ש"ד - ה) דחזר היותר קטן כזו אין בו ממש

נבסס לעילוי נשמות אבי אורי ר' אליעזר ליפא ב"ר יעקב ארזבי ע"ה אלמי אורתי באשה רחל ב"ר גרשון חנוך העניך הכפן ע"ה